

Ett hållbart samhälle

SIDORNA 6-27

BEGREPP ATT KÄNNA TILL

Sitt i små grupper (2-4 personer) och förklara muntligt betydelsen av följande begrepp. Det är viktigt att alla pratar och ger exempel på hur orden används.

Resurser	Levnadsstandard
Kretslopp	Återvinning
Erosion	Nomad
Avverkning	Dränering
Försaltning	Självhushållning
Globalisering	Ogräs
Gröna revolutionen	Växtförädling
Monokultur	Avkastning
Hållbar utveckling	Ekologiskt fotavtryck
Bärkraft	Naturvetenskap
Hypotes	Pseudovetenskap

DISKUTERA I GRUPPER

1. Gör testet som beräknar ditt eget ekologiska fotavtryck (www.myfootprint.org (engelska) eller www.minplanet.se (svenska)). Ligger du över eller under genomsnittet för världen respektive Sverige? Diskutera vad ni relativt enkelt skulle kunna göra för att minska avtrycket. Vad tycker ni är svårt att göra något åt?
2. Kan man uppnå industriell utveckling utan att resurser överutnyttjas och miljökador uppstår? Diskutera hur detta skulle kunna ske.
3. Vilka för- och nackdelar finns med globalisering? Ökar eller minskar samhällets sårbarhet när marknaden för varor och tjänster är global?
4. Finns det idag några konflikter mellan religion och vetenskap, till exempel i fråga om evolution?
5. På vilka sätt skiljer sig naturvetenskap från pseudovetenskap? Mer information och åsikter kan hittas på www.vof.se. Diskutera om följande "företeelser" bör räknas som pseudovetenskap:
  - spådomskonst
  - utdrivning av onda andar
  - UFO
  - yoga och meditation som medicinsk behandling
  - telepati (förmåga att läsa tankar)
  - sjätte sinne (till exempel förmåga att känna på sig var personer och föremål finns)

INSTUDERINGSFRÅGOR

1. Vilka är de fem typer av resurser vi måste utnyttja på ett uthålligt sätt?
2. Ge några exempel på hur markförstöring kan uppkomma.
3. Vilka steg ingår i EU:s trappa för hantering av avfall?
4. Varför är det viktigt att avfallet sorteras?
5. Vad tar man hänsyn till vid uppskattning av det så kallade ekologiska fotavtrycket?
6. Vilka är de två stora förändringar i människors sätt att leva som har gjort att jordens resurser har kunnat försörja många fler människor än tidigare?
7. Redan under jägarstenåldern började människan att påverka sin egen livsmiljö. Hur gick detta till?
8. Var på jorden startade jordbruksrevolutionen?
9. Jordbruket har till stor del trängt undan jordens landekosystem. Hur många procent av landytan används nu till odling och bete?
10. Vilka två förändringar ledde till att människor i och med jordbruket började drabbas av smittsamma sjukdomar mer än tidigare?
11. Ange några orsaker till att människans expansion ofta leder till skövling av skog.
12. Industriell utveckling bygger på att jordbruket effektiviseras genom mekanisering. Varför är detta ett viktigt steg?
13. Hur lyckades Indien med att öka livsmedelsproduktionen under ”den gröna revolutionen”?
14. Redogör för två problem som kan uppstå till följd av omfattande konstbevattning.
15. Vilka fem områden räknas till naturvetenskap?
16. Förklara skillnaden mellan hypotes och teori.
17. Varför är det viktigt att forskare detaljerat beskriver exakt hur ett experiment har utförts?